

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/124/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321201432
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5321201432.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členiek JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Marty Mochnáčovej, v spore žalobcu: J. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX, XXX XX L., zastúpeného JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom Moyzesova 34, 022 01 Čadca, IČO: 36 675 071, proti žalovaným: 1/ L. Z. S., 2/ O. Z. S., obaja nezistení vlastníci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/36/2021-42 zo dňa 20. júla 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 4C/36/2021-42 zo dňa 20. júla 2021 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu (výrok I.). Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznáva (výrok II.).
2. Na odôvodnenie rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že podľa ust. § 212 ods. 2 a § 216 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v nadväznosti na kogentné ust. § 142 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) bol v tomto spore viazaný len tým, u ktorej nehnuteľnosti má zrušiť spoluvlastníctvo a vyporiadať zrušené podielové spoluvlastníctvo, teda tým, že spoluvlastníctvo žalobca žiadal zrušiť u nehnuteľnosti parcela KN- E č. 12840 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 808 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. Y.. Nebol tak viazaný žalobným návrhom, v ktorom žalobca žiadal vysporiadať zrušené spoluvlastníctvo tak, že by nehnuteľnosť bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva.
3. Súd prvej inštancie zároveň vychádzal z toho, že vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou (ako prvý spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa ust. § 142 OZ) nebolo možné, a to vzhľadom na to, že žalovaní ako neznámi spoluvlastníci nie sú pre svoju neprítomnosť spôsobilí účelne využiť ním vydelené časti predmetného pozemku. Preto pristúpil k druhému spôsobu vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázaním jednému zo spoluvlastníkov oproti výplate spoluvlastníckych podielov druhému spoluvlastníkovi. Za splnenia ostatných zákonných podmienok by teda zrušil spoluvlastníctvo k spornej nehnuteľnosti a prikázal by nehnuteľnosť existujúcemu spoluvlastníkovi oproti výplate spoluvlastníckych podielov ostatným neznámych spoluvlastníkom, keďže títo by, na rozdiel od žalobcu, neboli zárukou účelného využívania nehnuteľnosti.
4. Súd prvej inštancie ďalej citujúc ust. § 78 ods. 1 a 2 CSP a ust. § 142 ods. 1 až 3 a § 143 OZ ďalej uviedol, že o nútené procesné spoločenstvo ide vtedy, keď hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom a ak je z hľadiska hmotného práva potrebné a nevyhnutné, aby žalobu uplatnilo viacero subjektov spoločne alebo pre úspech v spore je nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Typickým príkladom je žaloba o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva. V takom prípade sa musia konania zúčastniť všetci podieloví spoluvlastníci, a to či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného, keďže je predmetom konania celá veci patriaca do podielového spoluvlastníctva

a právoplatný výrok súdu zaväzuje len stranu konania a právnych nástupcov. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietla. Porovnaním okruhu strán konania podľa žaloby s okruhom spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. Y., dospel k záveru, že nie je daný nerozlučný, nútený okruh strán konania podľa ust. § 78 ods. 1 CSP a z toho dôvodu podľa ust. § 78 ods. 2 CSP žalobu zamietol. Tento svoj záver formuloval na základe toho, že z lustrácie žalobcu v Registri obyvateľov SR, vykonanej podľa ust. § 185 ods. 2 CSP, zistil, že žalobca je ženatý. Počas trvania manželstva a počas trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemohol nadobúdať do výlučného vlastníctva, ale len do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V súlade s týmto tak nemohol súd prvej inštancie v rozpore s kogentným ustanovením rozhodnúť o tom, že prikazuje vec do výlučného vlastníctva žalobcu, ako znel jeho žalobný návrh. V nadväznosti na ust. § 143 OZ a ust. § 132 ods. 1 až 3 CSP teda žalobe chýbali rozhodujúce skutkové tvrdenia o tom, či došlo k zrušeniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov za trvania manželstva, keď žalobca žiadal prikázať nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva, a nie do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, resp. či táto nehnuteľnosť bude slúžiť len výkonu jedného z manželov, teda či má živnostenské oprávnenie na takúto podnikateľskú činnosť, ktorú vykonáva. V takom prípade by však žalobca musel byť označený adekvátne v súlade s výpisom zo živnostenského registra alebo obchodného registra. Zo žiadneho tvrdenia, resp. dôkazu v žalobe takéto rozhodujúce skutočnosti nevyplývali, a preto súd prvej inštancie nemohol prikázať nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalobcu. Za danej situácie žalobu zamietol aj z toho dôvodu, že nebol dodržaný okruh nútených spoločníkov podľa ust. § 78 ods. 1 a 2 CSP v nadväznosti na ust. § 143 OZ. Manželka žalobcu netvorila okruh strán konania. Nemohol tak prikázať nehnuteľnosť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov za situácie, kedy manželka žalobcu nebola stranou konania. Žalobca sa nezúčastnil pojednávania. Ani písomne, ani ústne do zápisnice nenavrhol prístupenie ďalšieho subjektu podľa ust. § 79 CSP. Z úradnej moci súd prvej inštancie nemohol pristúpiť k rozšíreniu strán konania, voči ktorým má žalobca procesnú zodpovednosť za preukázanie svojich tvrdení a za výsledok sporu. Tento dôvod bol taktiež dôvodom na zamietnutie žaloby podľa ust. § 78 ods. 2 CSP. Napokon ako dôvod pre zamietnutie žaloby uviedol súd prvej inštancie aj to, že Z predmetného LV č. XXXX vyplýva, že žalobca získal nehnuteľnosť - spoluvlastnícky podiel o veľkosti 2/4 na základe zmluvy zavkladovanej pod V 2162/2018 zo dňa 11.07.2018, teda počas trvania manželstva. Zmluvu spolu so žalobou nedoručil a neprodukoval ani rozhodujúce skutkové tvrdenia v nadväznosti na ust. § 143 OZ, z akého dôvodu nadobudol spoluvlastnícky podiel do výlučného vlastníctva, a nie do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda či táto zmluva je platným právnym úkonom alebo je v rozpore s kogentným ust. § 143 OZ v nadväznosti na ust. § 39 OZ, pričom absolútnou neplatnosťou právneho úkonu sa súd zaoberá prejudiciálne z úradnej moci. Z tohto dôvodu taktiež prejudiciálne súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že pokiaľ došlo k uzavretiu zmluvy počas trvania manželstva, potom v nadväznosti na ust. § 143 OZ spoluvlastnícky podiel o veľkosti 2/4 získal nielen žalobca, ale aj jeho manželka. Preto mala byť v nadväznosti na ust. § 78 ods. 1 CSP manželka žalobcu označená v nerozlučnom okruhu nútených spoločníkov.

5. Súd prvej inštancie taktiež uviedol, že žalobca v žalobe uviedol účelovým spôsobom trhovú hodnotu predmetného pozemku vo výške 0,50 eur / m² u ornej pôdy a 0,30 eur / m² u trvalých trávnatých porastov. Toto svoje tvrdenie preukazoval odborným vyjadrením realitnej kancelárie. K nespornej dohode strán na trhovej hodnote spornej nehnuteľnosti však nedošlo, keďže žalobca sa na pojednávanie nedostavil, kde by mohli so zástupcom žalovaných ustáliť výšku trhovej hodnoty nehnuteľnosti. Žalovaní na pojednávaní dňa 20.07.2021 nesúhlasili s trhovou hodnotou, tvrdenu žalobcom, pričom žiadali pre účely rozhodnutia stanoviť hodnotu 2,- eurá / m². Predložili zároveň listinné dôkazy, z ktorých mala vyplývať hodnota pozemkov v dotknutom katastrálnom území vo výške 8,- eur / m², resp. 11 eur / m², resp. 11,05 € / m². Dôkazné bremeno v spore ohľadom hodnoty predmetného pozemku niesol žalobca a bol povinný predložiť v prípade spornosti jednoznačný dôkaz na preukázanie svojich tvrdení v nadväznosti na ust. § 132 ods. 1 až 3 CSP, teda znalecký posudok na trhovú hodnotu spornej nehnuteľnosti. Keďže súd takýto dôkaz z úradnej moci nevykonáva (§ 185 ods. 1 CSP), išlo o ďalší dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu zamietol - neunesenie dôkazného bremena žalobcom na preukázanie trhovej hodnoty nehnuteľnosti. Pokiaľ žalobca produkoval ako dôkaz o trhovej hodnote 0,50 eur / m² rozsudok Okresného súdu Čadca spis. zn. 8C/35/2021 zo dňa 09.07.2021, súd prvej inštancie sa necítil byť viazaný čo do trhovej hodnoty týmto rozsudkom. Nemal tak ním preukázanú trhovú hodnotu v danom mieste a čase, a to z dôvodu, že u každej nehnuteľnosti trhovú hodnotu ustalať súd samostatne. Predmetom konania vedeného pod spis. zn. 8C/35/2021 bola orná pôda, bez prístupovej cesty, kým predmetom konania v súdnej veci bol pozemok - zastavaná plocha a nádvorie v zastavanej oblasti s prístupom k ceste. Z tohto rozdielu vyplýva aj iná úroveň trhovej hodnoty takých pozemkov. Okrem toho viazanosť súdu určuje zákon, a nie strany konania. Ide o právne posúdenie, a nie skutkové vyhodnotenie.

6. Pokiaľ ide o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, súd prvej inštancie uviedol, že aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP. Žalobu v plnom rozsahu zamietol. Úspech v tomto konaní bol teda daný na strane neznámych žalovaných, a to v rozsahu 100 %. Právo na náhradu trov konania neznámych žalovaných nepriznal len z toho dôvodu, že nevzniesli návrh na náhradu trov konania. Preto rozhodol, že žalovaní nemajú právo na náhradu trov konania.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom určenej lehote odvolanie žalobca, pričom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobca namietal naplnenie odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Konkrétne namietal, že ako pán sporu (dominus litis) žalobou určil správny okruh strán sporu tak, ako sú tieto zapísané na dotknutom LV č. XXXX, k. ú. Y.. Osoby tam zapísané tvoria okruh núteného spoločenstva podľa ust. § 78 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti uviedol, že ak aj súd prvej inštancie, aj napriek vykonanej lustrácii v registri obyvateľov, musel mať preukázané, že žaloval všetkých podielových spoluvlastníkov, tak ako mu to prikazuje CSP. Bolo rovnako potrebné vychádzať z ust. § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) o hodnovernosti a záväznosti údajov katastra, pokiaľ sa nepreukáže opak. Nie je mu zrejmé, prečo súd prvej inštancie jeho žalobu zamietol, keďže okruh strán bol uvedený podľa zmienených ustanovení CSP a katastrálneho zákona. Súčasne žalobca namietal, že v sporovom konaní, ktoré sa netýka manželov, ani manželstva, bolo dotknuté skúmanie súdu prvej inštancie nad rámec zákona a nebolo potrebné, pretože na príslušnom liste vlastníctva je uvedený len on a žalovaní, nie aj jeho manželka. Žalobca napokon uviedol, že so svojou manželkou majú zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo za trvania manželstva, a to konkrétne rozsudkom Okresného súdu Čadca spis. zn. 9C/402/1996 zo dňa 19.08.1996. Ak by potom okrem žalovaných do žaloby ako žalobkyňu zahrnul aj svoju manželku, vytvoril by okruh strán, ktorý by sa nezhodoval s listom vlastníctva a práve v takomto prípade by nebola splnená podmienka núteného spoločenstva, keďže by sa v žalobe vyskytla osoba, ktorá nie je zapísaná ako jeden z podielových spoluvlastníkov. Navyše, ak by sa mal riadiť názorom súdu prvej inštancie, musel by žalovať aj manželky žalovaných, aj keď nie sú zapísané na príslušnom liste vlastníctva, avšak je možné predpokladať, že žalovaní boli ženatí a predmet sporu patril do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

9. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрили.

10. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcu bolo podané oprávneným subjektom (§ 359 CSP) - žalobcom ako stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, včas (§ 362 ods. 1 CSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je možné napadnúť takýmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, viazaný odvolacími dôvodmi podľa ust. § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania postupom podľa ust. § 385 ods. 1 CSP

a contrario, konštatujúci dôvodnosť odvolania žalobcu, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP v celom rozsahu, t. j. vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

11. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa žalobou podľa ust. § 142 OZ domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k pozemku nachádzajúcemu sa v k. ú. Y., okres L., obec Y., evidovanému v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX ako parcela KN-E č. 12840 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 808 m². Ako žalovaných označil subjekty: 1/ L. Z. S. a 2/ O. Z. S..

12. Možno dať súdu prvej inštancie za pravdu, že v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je procesný súd viazaný žalobou, len pokiaľ ide o predmet podielového spoluvlastníctva, ktoré má byť v spore zrušené a vyporiadané. V ostatnom procesný súd nie je viazaný žalobným návrhom a môže ho prekročiť (§ 216 ods. 2 CSP), keďže určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu (§ 142 OZ). Inak povedané procesný súd môže zrušené podielové spoluvlastníctvo vyporiadať aj iným spôsobom, ako navrhuje žalobca, resp. žalovaná strana, pričom je limitovaný spôsobmi uvedenými v ust. § 142 ods. 1 a 3 OZ.

13. Rovnako, ako súd prvej inštancie, možno tiež uviesť, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je to, aby stranou takéhoto sporu boli všetci podieloví spoluvlastníci, keďže rozhodnutie súdu sa musí vzťahovať na všetkých podielových spoluvlastníkov. Podľa ust. § 228 ods. 1 CSP je totiž výrok právoplatného rozsudku záväzný len pre strany sporu a pre tých, ktorí sa stali ich právnymi nástupcami po právoplatnosti rozsudku. Z ust. § 228 ods. 1 v spojení s ust. § 141

a § 142 OZ tak vyplýva nútené spoločenstvo strán sporu, čo sa prejavuje tým, že pre úspech v spore sa vyžaduje účasť všetkých subjektov právneho vzťahu, v tomto prípade všetkých podielových spoluvlastníkov (§ 78 ods. 1 CSP). Ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov, procesný

súd žalobu bez ďalšieho zamietne. V intenciách konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže procesný súd v prípade účasti všetkých subjektov právneho vzťahu (podielových spoluvlastníkov) v spore žalobu zamietnuť len z dôvodu podľa ust. § 142 ods. 2 OZ, t. j. ak nie je možné rozdelenie predmetu spoluvlastníctva a existujú súčasne dôvody osobitného zreteľa.

14. Hlavným dôvodom zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie bol záver, že v spore neboli zúčastnené všetky subjekty núteného spoločenstva podľa ust. § 78 ods. 1 CSP, konkrétne, že subjektom sporu nebola manželka žalobcu. Táto mala so žalobcom totiž podľa záveru súdu prvej inštancie tvoriť bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, čo súd prvej inštancie vyvodil z lustrácie žalobcu v registri obyvateľov, a to zrejme z údajov o jeho osobnom stave - ženatý. Súd prvej inštancie tak zároveň vychádzajúc z už uvedeného dospel k tomu, že spoluvlastnícky podiel k predmetnému pozemku o veľkosti 2/4, evidovaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX v časti B LV pod B3 na žalobcu, nie je vo výlučnom vlastníctve žalobcu, ale v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcu a jeho manželky. Z tohto dôvodu pre úspešnosť žaloby bolo nevyhnutné, aby sa stranou konania stala aj manželka žalobcu. Súčasne súd prvej inštancie z ním vyvodenej existencie bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobcu a jeho manželky vyvodil tiež záver, že bolo nevyhnutné, aby manželka žalobcu bola stranou sporu aj z dôvodu, že vyporiadanie podielového spoluvlastníctva mal byť predmetný pozemok priradený žalobcovi, avšak z dôvodu existencie jeho bezpodielového spoluvlastníctva manželov, mohol byť priradený len do tohto majetkového spoločenstva a nie výlučne žalobcovi. Keďže manželka žalobcu nebola stranou sporu, nemohol byť predmetný pozemok v rámci vyporiadania priradený aj do jej bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo bol tiež dôvod, pre ktorý súd prvej inštancie žalobu zamietol.

15. Odvolací súd považoval uvedené závery súdu prvej inštancie za nesprávne, založené jednak na nesprávnych skutkových zisteniach [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP], ako aj nesprávnom právnom posúdení veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

16. V zmysle ust. § 70 katastrálneho zákona údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak (ods. 1). Údaje katastra, a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra „E“ (ods. 2). Ust. § 70 katastrálneho zákona tak vyjadruje princíp materiálnej publicity údajov katastra nehnuteľností, t. j. princíp ich záväznosti a hodnovernosti, pokiaľ sa nepreukáže opak. Vychádzajúc z tohto princípu mal teda súd prvej inštancie vychádzať primárne z údajov katastra nehnuteľností a iba v prípade bezpochybného preukázania opaku mohol údaje katastra nehnuteľností spochybníť, resp. vychádzať z bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobcu a jeho manželky vo vzťahu k spoluvlastníckemu podielu k predmetnému pozemku o veľkosti 2/4, evidovanému v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX v časti B LV pod B3. Súd prvej inštancie svoj záver o existencii takéhoto majetkového spoločenstva žalobcu a jeho manželky vyvodil výlučne len z tej skutočnosti, že register obyvateľstva vedie u osoby žalobcu rodinný stav: ženatý. Súd prvej inštancie vychádzal výlučne z tohto údajov, bez toho, aby mal zistené, kedy uzavrel žalobca manželstvo, teda bez toho, aby mal preukázané, či jeho manželstvo existovalo už v čase nadobudnutia dotknutého spoluvlastníckeho podielu kúpnu zmluvou označenou na príslušnom liste vlastníctva ako č. V-2162/2018 zo dňa 11.07.2018 a bez toho, aby mal súčasne zistené, či v tomto čase existovalo aj jeho bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Z dôkazov obsiahnutých v spise skutkový záver o existencii bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobcu a jeho manželky však nebolo možné vyvodiť. Ak mal súd prvej inštancie pochybnosť o údajoch katastra nehnuteľností a súčasne tiež o nespornosti skutkových tvrdení žalobcu o jeho výlučnom vlastníctve k dotknutému spoluvlastníckemu podielu, mohol vykonať v intenciách ust. § 185 ods. 2 CSP dokazovanie, z ktorého by dôkaz opaku správnosti údajov katastra nehnuteľností bezpochybne vyplýval. Toto však súd prvej inštancie neurobil. Listinný dôkaz, predložený žalobcom v odvolacom konaní, a to rozsudok Okresného súdu Čadca spis. zn. 9C/402/1996 zo dňa 19.08.1996, ktorý podľa doložky na ňom vyznačenej nadobudol právoplatnosť dňa 27.08.1996, však bez akýchkoľvek pochybností vyvrátil nepodložené závery súdu prvej inštancie o existencii bezpodielového spoluvlastníctva manželov žalobcu a jeho manželky v čase nadobudnutia dotknutého spoluvlastníckeho podielu žalobcom (11.07.2018). Ku dňu právoplatnosti označeného rozsudku Okresného súdu Čadca, t. j. ku dňu 27.08.1996, bezpodielové spoluvlastníctvo manželov žalobcu a jeho manželky zaniklo zrušením podľa ust. § 148a ods. 2 OZ za trvania manželstva. Bolo tak potrebné, aby súd prvej inštancie vychádzal z údajov katastra, a teda z toho,

že spoluvlastnícky podiel k predmetnému pozemku o veľkosti 2/4, evidovaný v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX v časti B LV pod B3, je vo výlučnom vlastníctve žalobcu.

17. Odvolací súd súčasne považoval za nesprávny právny záver súdu prvej inštancie, že v prípade vyporiadania podielového spoluvlastníctva môže byť súdom prikázaná vec ženatému podielovému spoluvlastníkovi (vydatej podielovej spoluvlastníčke), ktorý tvorí so svojim manželom bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, len do jeho bezpodielového spoluvlastníctva. Takýto výklad je v rozpore so znením ust. § 142 ods. 1 tretia veta OZ, podľa ktorého ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom.

18. Odvolací súd mal tak za to, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia nevykonal v spore dokazovanie v potrebnom rozsahu a nie je ani účelné, aby tieto nedostatky boli odstraňované odvolacím súdom. Úvahy súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcom považoval odvolací súd za popierajúce povinnosť súdu zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo v prípade naplnenia hmotnoprávných podmienok podľa ust. § 142 OZ a súčasne odnímajúce žalobcovi právo na súdnu ochranu podľa ust. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súd prvej inštancie opomenul ust. § 151 ods. 1 v spojení s ust. § 153 ods. 1 CSP a skutočnosť, že žalovaní 1/ a 2/ sa prostredníctvom svojho zástupcu k doručenej žalobe a v nej obsiahnutému skutkovému tvrdeniu žalobcu o hodnote predmetného pozemku vo výške 0,50 eur / m² v súdom určenej lehote nevyjadrili, a teda popretie skutkových tvrdení žalobcu ako prostriedok procesnej obrany zjavne neuplatnili včas. Ak však aj napriek tomu, za popretia skutkových tvrdení zo strany žalovaných 1/ a 2/ až na pojednávaní dňa mal súd prvej inštancie pochybnosť o pravdivosti skutkových tvrdení žalobcu, hoc protistranou nepopretých (186 ods. 2 CSP) mal dôkazy produkované oboma stranami sporu vyhodnotiť v zmysle ust. § 191 CSP a dospieť k určitému skutkovému záveru o hodnote sporného pozemku pre účely vyporiadania. Pri tom bolo potrebné rešpektovať dôkaznú teóriu, že skutkové tvrdenia, z ktorých strana vyvodzuje pre seba výhodnejšie postavenie v spore, dokazuje táto sporová strana. Preto ak žalovaní 1/ a 2/ prostredníctvom svojho zástupcu produkovali skutkové tvrdenia o vyššej hodnote predmetu spoluvlastníctva, dôkazné bremeno preukázať nimi tvrdenú hodnotu predmetu sporu zaťažovalo práve ich, a nie žalobcu. Súčasne je potrebné si uvedomiť, že na preukázanie trhovej hodnoty predmetného pozemku môže ako dôkaz slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (§ 187 ods. 1 CSP). Inak povedané, dôkazom preukazujúcim obvyklú trhovú hodnotu nehnuteľnosti v danom čase a mieste nemusí byť len znalecký posudok (§ 207, § 209 CSP), ale prípadne aj odborné vyjadrenie (§ 206 CSP), či listinný dôkaz (§ 204 CSP).

19. V nadväznosti na uvedené tak odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak vo výroku I. v merite veci, ako aj v závislom výroku II. o nároku na náhradu trov konania, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

20. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, vychádzajúc z vysloveného právneho názoru odvolacím súdom (§ 391 ods. 2 CSP), vykoná dokazovanie v súlade s ust. § 185 a nasl. CSP, z tohto, prípadne z nesporných skutkových tvrdení strán (§ 151 ods. 1 CSP) vyvodí potrebné skutkové závery, opätovne vec právne posúdi a ak nedospeje k záveru o naplnení predpokladov podľa ust. § 142 ods. 2 OZ, svojím novým rozhodnutím zruší a vyporiada podielové spoluvlastníctvo strán sporu v zmysle zásad podľa ust. § 142 ods. 1 OZ.

21. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) [§ 421 ods. 2 CSP].

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) [§ 422 ods. 1 CSP].

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) [§ 428 CSP]. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).